

Sygn. akt X C 4561/17 upr.

UZASADNIENIE

Powód, (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w W., wniósł o zasądzenie od pozwanej W. T. na jego rzecz kwoty 2.590,56 zł. z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie i kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał, że pozwana zawarła z nim umowę pożyczki nr (...) z dnia 10 czerwca 2014 r. za pośrednictwem systemu elektronicznego, udostępnionego przez powoda. Pozwana potwierdziła chęć zawarcia umowy poprzez zlecenie przelewu weryfikacyjnego na rachunek bankowy, wskazany przez powoda wraz z oświadczeniem o zapoznaniu się i zaakceptowaniu warunków umowy pożyczki i regulaminu. Pozwana zobowiązała się do zwrotu pożyczki wraz z prowizją. Powód wskazał, że (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością dokonał wniesienia do powodowej Spółki wkładu niepieniężnego w postaci istniejących i wymagalnych wierzytelności, w tym objętej niniejszym powództwem. Strona powodowa wypłaciła pozwanej środki w wysokości, określonej w umowie, w dniu 10 czerwca 2014 r. Pozwana nie wywiązała się z przyjętego zobowiązania, w związku z czym niespłacona kwota należności głównej stała się wymagalna. Na dochodzoną kwotę składają się: kapitał wymagalny – 1.550,00 zł., odsetki – 761,56 zł., prowizja w wysokości 279,00 zł. Do dnia wniesienia pozwu pozwana nie uregulowała zadłużenia.

Pozwana, W. T., poinformowała, że w dniu 28 sierpnia 2015 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie, V Wydział Gospodarczy, ogłosił jej upadłość konsumencką oraz że trwa likwidacja jej majątku. Przedłożyła odpis postanowienia ww. Sądu z dnia 28 sierpnia 2015 r., sygn. akt V GU „of” 39/15, o ogłoszeniu upadłości, obejmującej likwidację majątku jej jako dłużnika – jako osoby fizycznej, nieprowadzącej działalności gospodarczej.

Sąd ustalił, co następuje:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. sporządził umowę pożyczki gotówkowej nr (...), w której jako pożyczkobiorca wpisana została W. T., zamieszkała w O. przy ul. (...), posiadająca numer PESEL (...). Zgodnie z jej treścią, umowa została zawarta na czas określony, tj. do dnia spłaty całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta, z uwzględnieniem opłat z tytułu przedłużenia okresu pożyczki, opłat z tytułu monitów i maksymalnych odsetek. W myśl § 1, przedmiotem umowy było udzielenie pożyczki na warunkach, określonych w umowie i Regulaminie. Całkowita kwota pożyczki wynosiła 1.550,00 zł., prowizja 279,00 zł., opłata rejestracyjna 0,01 zł., całkowita kwota do zapłaty 1.829,00 zł. Termin wypłaty określono na dzień 10 czerwca 2014 r., a termin spłaty – na dzień 10 lipca 2014 r. § 2 pkt 4 umowy przewidywał, że pożyczka będzie wypłacona w formie przelewu na rachunek bankowy klienta, z którego dokonana została opłata rejestracyjna przez klienta.

Zgodnie z § 5 Regulaminu udzielania pożyczek, umowa zostaje zawarta z chwilą udzielenia pożyczki przez pożyczkodawcę, to jest dokonania przelewu bankowego, opiewającego na określoną wartość pożyczki na rachunek bankowy klienta.

(dowód: umowa pożyczki k. 8-11, Regulamin k. 11v.-16)

W dniu 08 sierpnia 2013 r. dokonany został przelew kwoty 0,01 zł. z adnotacją: „Przeczytałam i zgadzam się z warunkami regulaminu i umowy pożyczki od firmy (...) – ka z o.o. W. T.”. W dniu 10 czerwca 2014 r. przelana została na rachunek bankowy pozwanej kwota 1.550,00 zł. Jako tytuł podano wypłatę pożyczki z umowy SM (...).

(dowód: wyciąg z rachunku k. 17, 18)

Pismem z dnia 08 czerwca 2017 r. wezwano pozwaną do spłaty zadłużenia w kwocie 2.507,08 zł.

(dowód: wezwanie do zapłaty k. 7)

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w W. podjęła w dniu 21 lipca 2015 r. uchwałę nr 1/2015, w której wyraziła zgodę na przystąpienie spółki pod firmą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. oraz na wniesienie przez nowego wspólnika wkładu niepieniężnego (aportu) w postaci istniejących i wymagalnych wierzytelności, przysługujących spółce przystępującej od osób fizycznych, z którymi (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. zawarła umowy pożyczki w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, przy czym lista tych wierzytelności stanowiła Załącznik nr 2.

(dowód: akt notarialny protokołu z posiedzenia wspólników spółki komandytowej k. 21-28, załącznik k. 29-43)

Sąd Rejonowy w Olsztynie, Sąd Gospodarczy, V Wydział Gospodarczy, postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie V GU „of” 39/15 ogłosił upadłość obejmującą likwidację majątku dłużnika W. T. jako osoby fizycznej, nieprowadzącej działalności gospodarczej. Jednocześnie Sąd wezwał wierzycieli upadłego do zgłaszania sędziemu – komisarzowi wierzytelności w terminie jednego miesiąca od daty obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Postanowieniem tym wyznaczono sędziego – komisarza i syndyka upadłości. Orzeczenie uprawomocniło się w dniu 05 września 2015 r. Powód nie zgłosił swojej wierzytelności w postępowaniu upadłościowym W. T..

(dowód: postanowienie k. 61, k. 78, pismo syndyka z dnia 08.05.2018 r. k. 79)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów, które jako dowód zostały złożone przez stronę powodową, oraz w oparciu o postanowienie Sądu Rejonowego w Olsztynie, Sądu Gospodarczego, V Wydziału Gospodarczego, z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie V GU „of” 39/15 i informację, udzieloną przez syndyka masy upadłości pozwanej w piśmie z dnia 08 maja 2018 r.

W przedmiotowej sprawie powód wywodzi swoje roszczenie z umowy (...) Nr (...), zawartej w dniu 10 czerwca 2014 r., tj. w dniu udzielenia pożyczki przez pożyczkodawcę, czyli dokonania przelewu bankowego na rachunek bankowy klienta – pozwanej (vide: § 1 ust. 2 umowy pożyczki k. 8v., § 5 Regulaminu udzielania pożyczek k. 14, dowód przelewu kwoty 1.550,00 zł. k. 18). Pozew został wniesiony w dniu 28 września 2017 r. (vide: karta 44)

Tymczasem, jak wynika z powołanego wyżej postanowienia z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie V GU „of” 39/15, ogłoszona została upadłość W. T., obejmująca likwidację majątku dłużnika jako osoby fizycznej, nieprowadzącej działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 144 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (Dz.U. 2017, poz. 2344 ze zm.), po ogłoszeniu upadłości postępowania sądowe, administracyjne lub sądoadministracyjne, dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i prowadzone wyłącznie przez syndyka albo przeciwko niemu; syndyk prowadzi te postępowania na rzecz upadłego, lecz w imieniu własnym. W myśl natomiast art. 160 ust. 1 cyt. ustawy z dnia 28 lutego 2003 r., w sprawach dotyczących masy upadłości syndyk dokonuje czynności w imieniu własnym na rachunek upadłego. W konsekwencji powyższego, w procesach, dotyczących masy upadłości, stroną postępowania jest syndyk, a nie upadły. W związku z tym świadczenie, dochodzone przez syndyka albo przeciwko niemu podlega zasądzeniu nie na rzecz albo od upadłego, ale na rzecz albo od syndyka. Powyższe oznacza, że stroną w postępowaniu, dotyczącym masy upadłości, jest syndyk. Innymi słowy: legitymacja do występowania w postępowaniach, zarówno czynna jak i bierna, przysługuje syndykowi. Jego legitymację określa się jako formalną. Syndyk jest więc stroną w znaczeniu formalnym (procesowym), natomiast stroną w znaczeniu materialnym – pomimo ogłoszenia upadłości – pozostaje upadły, jest on bowiem stroną stosunku prawnego, na tle którego wyniknął spór. Podstawienie syndyka w miejsce upadłego ma bezwzględny charakter.

W rezultacie powyższego, z dniem ogłoszenia upadłości, obejmującej likwidację majątku upadłego, właściwym trybem dochodzenia wierzytelności upadłościowej jest postępowanie upadłościowe. Wierzytelnością taką jest wierzytelność powstała przeciw upadłemu przed ogłoszeniem upadłości. Jej zaspokojenie następuje przez podział funduszków masy upadłości.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 23 czerwca 2004 r., V CK 679/03, stwierdził, że z żadnego przepisu postępowania cywilnego nie wynika, aby roszczenie o należność, dotyczącą masy upadłości, nie mogło być dochodzone na drodze procesu. W uzasadnieniu powyższego orzeczenia Sąd podsumował, że wierzyciel, który nie chce uczestniczyć w czynnościach postępowania upadłościowego, wymagających uprzedniego ustalenia wierzytelności, może po ogłoszeniu upadłości wszcząć proces przeciwko syndykowi co do mienia, wchodzącego w skład masy upadłości.

Jak wyżej wskazano, źródłem dochodzonej w niniejszym procesie wierzytelności jest umowa pożyczki z dnia 10 czerwca 2014 r. Upadłość pozwanej ogłoszona została postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2015 r., które uprawomocniło się w dniu 05 września 2015 r. (vide: odpis postanowienia k. 61). Pozew w niniejszej sprawie wniesiony został w dniu 28 września 2017 r. Zatem wierzytelność powstała przed ogłoszeniem upadłości, a powództwo wytoczone po jej ogłoszeniu.

W świetle powyżej przytoczonych przepisów, legitymacja procesowa bierna przysługuje syndykowi, a nie pozwanej. Błędne określenie strony biernie legitymowanej skutkuje oddaleniem powództwa, mając na uwadze, że powód nie zgłosił dochodzonej wierzytelności w postępowaniu upadłościowym. (vide: pismo syndyka k. 79)

Posiadanie przez strony legitymacji czynnej i biernej w procesie jest przesłanką zasadniczą, od której istnienia uzależniona jest możliwość uwzględnienia powództwa, a jej brak, zarówno w postaci czynnej, jak i biernej, prowadzi do wydania wyroku oddalającego powództwo. Stąd też kwestię legitymacji biernej po stronie pozwanej należało rozstrzygnąć w pierwszej kolejności.

Wskazać należy, że legitymacja procesowa to uprawnienie do poszukiwania ochrony prawnej w konkretnej sprawie. Legitymacja czynna zawsze ściśle jest związana ze stroną powodową i oznacza jej uprawnienie do wszczęcia i prowadzenia procesu. Legitymację bierną należy wiązać z osobą pozwanego w procesie. Uzasadnia ona występowanie danego podmiotu w procesie w charakterze pozwanego. Legitymacja procesowa to zatem uprawnienie konkretnego podmiotu (legitymacja czynna) do występowania z konkretnym roszczeniem przeciwko innemu oznaczonemu podmiotowi (legitymacja bierna), wpływająca co do zasady z prawa materialnego.

Rolą sądu w procesie jest dokonanie oceny istnienia legitymacji procesowej strony w chwili orzekania co do istoty sprawy, a w wypadku stwierdzenia braku legitymacji procesowej (zarówno czynnej, jak i biernej), na sądzie spoczywa obowiązek zamknięcia rozprawy i wydania wyroku oddalającego powództwo. Takie procedowanie jest konsekwencją wytoczenia powództwa przeciwko osobie, nieposiadającej legitymacji procesowej biernej.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, na podstawie powołanych przepisów, powództwo należało oddalić.